

دو نشانه بد و ناپاسخگویی



حمیدرضا جلیلی‌پور

استاد جامعه‌شناسی
دانشگاه تهران

در سیزدهم دی ماه ۱۴۰۲، بر اثر دو انفجار تروریستی (که گفته می‌شود از سوی داعش بوده) در مراسم چهارمین سالگرد شهادت سردار قاسم سلیمانی در کرمان، هشتاد و نه هموطن ایرانی (و افغانستانی) شهید و دویست و هشتاد و چهار نفر زخمی شدند. به نظر اینجانب این فاجعه جانسوز و پیامدهای آن دو نشانه و سندروم را دوباره روشن می‌کند.

نشانه اول این که مردمی که در مهمترین مراسم سوگواری سردار خود حضور یافته‌اند، امنیت ندارند. ناپاسخگویی ایجاب می‌کند که پس از گذشت ساعات اولیه بحران و پس از حمل پیکر شهدا و مجروحین فاجعه، حداقل مقامات مسوول در پیشگاه شهروندان پاسخ می‌داند. همچنان که چهار سال پیش به این پرسش، پاسخ داده نشد که به چه عللی هفتاد نفر هموطن در مراسم تشییع پیکر شهید سلیمانی و از حاد جمعیت شهید شدند؟ متأسفانه در برابر فاجعه سیزدهم دی باز مسئولین ذی‌ربط شعار می‌دهند و بعد هم مثل گذشته شامل مرور زمان می‌شود. در صورتی که تکرار فاجعه کرمان می‌تواند امنیت ایران و ایرانیان را با مخاطرات جدی تر روبرو کند.

نشانه دوم، رفتار فاشیستی بعضی از ایرانیان در فضای مجازی بود. آن‌ها (مثل علی کریمی و هوادارانش) از مرگ ایرانیان مسلمان شرکت‌کننده در مراسم سالگرد شهید سلیمانی خوشحال شدند و مرگ را حق‌شان دانستند!! البته فضای مجازی فقط در سیطره این فاشیست‌ها نبود و عده قابل توجهی از ایرانیان عمیقاً از وقوع این فاجعه ابراز انزجار کردند و با قربانیان همدردی کردند و عده‌ای از طرفداران حکومت هم مثل گذشته از «انتقام سخت» گفتند و می‌گویند، نکته من در این نشانه دوم این است که در ایران ما از انقلاب مشروطه به بعد در میان لایه‌هایی از طبقه متوسط افراد و رفتارهای فاشیستی داشتیم، اما این فاشیست‌ها در هنگام عزای ایرانیان با صدای بلند شادی نمی‌کردند! چرا این تعداد فاشیست با صدای بلند در ایران تولید شده است؟ البته مسوولان غیرپاسخگویی ما پاسخ می‌دهد صدای فاشیست‌های طبقه متوسط جای نگرانی ندارد، زیرا این صدا به خاطر رسانه‌های

دشمن و شبکه‌های غیرصیانت‌شده اجتماعی، بلند به نظر می‌رسد، و جای نگرانی نیست! اما حرف من این است که فرض کنید این عده محدود و مثلاً هزاران نفر باشند، باز یک مسوول پاسخگو باید عزا بگیرد. چون ایرانیان فاشیست هم قبلاً مقداری حیا داشتند و حداقل در هنگام جان‌باختن ایرانیان شادی نمی‌کردند. باید از خود بپرسند چگونه چهار سال پیش در هنگام شهادت سلیمانی در برابر ترامپ متجاوز، ده‌ها میلیون نفر از مردم ایران در مراسم تشییع جنازه او شرکت کردند، ولی چهار سال بعد فضای جامعه طوری شده که فاشیست‌های طبقه متوسط فکر کنند که ابراز شادمانی آن‌ها از شهادت دوستداران سلیمانی در داخل کشور مشتری دارد؟

به نظر می‌رسد این شادمانی فاشیست‌های ایرانی به تحقیق عمیق‌تر نیاز دارد و چندعاملی است. من در این فرصت کوتاه فقط به دو عامل اشاره می‌کنم. عامل اول عمق و گسترش ناراضی مردم از روند ناپاسخگویی موجود در ایران است. بیست‌وپنج سال است که جلوی اصلاح امور از طریق صندوق رای ایستاده‌اند و با خیزش‌های اعتراضی مردم در سال‌های ۸۸، ۹۶، ۹۸، ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱ برخورد کرده‌اند. در بستر چنین نارضایتی مردمی است که فاشیست‌های طبقه متوسط به خود اجازه می‌دهند به‌دور از اخلاق، از مرگ هم‌وطن ایرانی ابراز شادی کنند. عامل دوم اینکه هر چه جلوه‌آورد، اپوزیسیون قانونی و تحریک منکوب شده است. روزی در این کشور اپوزیسیون این حکومت افراد فهیم، فرهیخته و ایران‌دوستی چون مهدی بازرگان، ابراهیم یزدی و عزت‌الله سعابی بودند، همه را حتی اصلاح‌طلبان را حذف کردند و حالا کار به جایی رسیده که عده‌ای وطن‌فروش و مزدور «اسرائیل نسل‌کش» در خارج دارند نقش اپوزیسیون را بازی می‌کنند. متأسفانه تاکنون این حوادث بزرگ و ایروان‌سوز روند ناپاسخگویی را تغییر نداده است و روند نادرست حکمرانی ادامه دارد.

پی‌نوشت‌ها:

۱- گفته می‌شود در میان شهیدایست دانش‌آموز کرمانی که چهار نفر آنان از یک خانواده بود، همچنین حدود ده نفر از شهدا افغانستانی بودند.
۲- اگر مسوولان ما پاسخگو بودند به شهردار تهران تذکر می‌دادند که به جای هزینه کردن هزاران میلیارد تومان برای تبلیغات پر حجم برای قاسم سلیمانی، این پول بزرگ را خرج امنیت تهران و مناطق محروم حاشیه تهران کند. آن‌گاه روح شهید سلیمانی بیشتر شاد می‌شد و تعداد ناراضیان ایرانی هم کمتر می‌شد. این نوع تبلیغات زاکانی درست در برابر خواست خود شهید سلیمانی است و در واقع ضدتبلیغ است.

گفتار سیاستمدار

سیدحسن نصرالله: آمریکایی‌ها از داعش در ایران استفاده می‌کنند

به قطع بیروت را هدف قرار می‌داد اما اکنون جرأت انجام این کار را ندارد و این همان معادله بازدارندگی است که مقاومت از سال‌ها پیش بر دشمن تحمیل کرده است.»

او با اشاره به شهر کنشینان صهیونیستی که از کابینه رژیم صهیونیستی می‌خواهند در مورد حملات محور مقاومت در لبنان تصمیم نظامی قاطع اتخاذ کنند، گفت: «این یک تصمیم اشتباه خواهد بود و اولین متضرران آن خود صهیونیست‌ها و شهر کنشینان شمال اراضی اشغالی خواهند بود و به جای این کار باید از کابینه بخواهند جنگ علیه غزه را متوقف کنند. اکنون با فرصتی تاریخی روبه‌رو هستیم تا هر وجب از خاک خود را به‌طور کامل آزاد کنیم و معادله‌ای را برقرار کنیم که مانع نفوذ دشمن به حاکمیت کشورمان شود و این فرصت بار دیگر توسط جبهه لبنان باز شده است.»

سیدحسن نصرالله به ترور شهید «صالح العاروری» نایب رئیس دفتر سیاسی حماس در جنوب بیروت اشاره کرد و گفت: «این جنایت بدون پاسخ و مجازات نخواهد ماند، هرگز از عبارت «در زمان و مکان مناسب» استفاده نمی‌کنیم و پاسخ ما حتمی خواهد بود. نمی‌توانیم در برابر چنین تجاوز بزرگی سکوت کنیم.» دبیرکل حزب‌الله لبنان همچنین درباره عملیات نظامی مقاومت عراق در حمایت از مردم غزه گفت: «هدف اصلی از این عملیات‌ها حمایت از غزه است و دولت آمریکا از این مسئله نگران است که در مخمصه او‌کرین گرفتار است. ایالات متحده نمی‌خواهد جنگ غزه در منطقه گسترش پیدا کند. از برکات عملیات‌های مقاومت اسلامی عراق برای یاری مردم غزه یکی این است که فرصت تاریخی برای خلاصی از اشغالگران آمریکایی به وجود آمده است. اکنون یک فرصت تاریخی برای دولت عراق و پارلمان و مردم این کشور پیش آمده است تا «اشغالگران جنایتکار» را که خون عراقی‌ها و ملت‌های منطقه را می‌ریزند، از کشور بیرون کنند.» او به انفجارهای تروریستی کرمان نیز اشاره کرده و افزود: «آمریکایی‌ها از داعش در ایران استفاده می‌کنند و بعد هم می‌گویند که هیچ ارتباطی با این انفجار کرمان ندارند. ساخته دست شما این [جنایت] را مرتکب شده است. چه کسی امروز داعش را در سوریه فعال کرده است؟ آیا آنها دنبال هدف قرار دادن نیروهای آمریکاستند؟ فرصت خروج نیروهای آمریکایی از عراق امروز با خروج این نیروها از شرق فرات همراه خواهد بود و این یکی از برکات ملی همبستگی با غزه است.»

دبیرکل حزب‌الله لبنان با اشاره به عملیات یمنی‌ها در دریای سرخ، تأکید کرد: «از برکات ملی این همبستگی این است که دولت صنعا دیگر یک گروه داخلی نیست بلکه بخشی از معادله بین‌المللی شده است که جهان تمام‌قد در مقابل آن سر تعظیم فرود می‌آورد و پیام یمن امروز برای آمریکاست یمنی بر اینکه تنها با جنبش انصارالله مواجه نیستند بلکه با ده‌ها میلیون از ملت یمن روبه‌رو هستند که سابقه شکست دشمن را دارند. یعنی‌ها توانست‌اند معادله بازدارندگی خود را بر دشمن صهیونیستی تحمیل کنند و به همین دلیل است که جنگنده‌های رژیم صهیونیستی در آسمان یمن دیده نمی‌شوند.»

تیتریک

HEADLINE ONE

۲

گزارش
یک

سه مواجهه با تروریسم

بررسی موضع‌گیری اصول‌گرایان، اصلاح‌طلبان و براندازان نسبت به حملات کرمان



تکسیر، تسنیم

فتوا و بعد اجرای عملیات و بلافاصله انتشار بیانیه پذیرش مسئولیت عملیات است. در حالی که در این عملیات ابتدا اقدام تروریستی انجام شد و بعد از آن فتوا و تهدید و بیانیه با تأخیر منتشر گردید! نکته چهارم، ادبیات سیاسی این بیانیه است که با ادبیات همیشگی داعش تفاوت اساسی دارد و مشخص می‌کند نویسنده بیانیه به‌هیچ‌وجه داعش نبوده است. در واقع بیانیه‌ای که داعش با تأخیر در پذیرش مسئولیت حادثه تروریستی کرمان منتشر کرداروسوس اطلاعاتی رژیم صهیونیستی تنظیم کرده بود و خلافت داعش صرفاً انتشار آن را از رسانه‌های رسمی خود بر عهده داشته است. »

دولت چه اقداماتی انجام داد؟

مقامات دولتی، انتظامی و نظامی بعد از حادثه تروریستی کرمان، راهی این شهر شدند. بهرام عین‌اللهی و احمد وحیدی وزرای بهداشت و کشور و احمدرضا رادان، فرمانده انتظامی از جمله این مقامات بودند. عین‌اللهی مدیریت رسیدگی به شهدا و مجروحان را بر عهده گرفت و اولین کاهش آمار شهدا را نیز او در گفت‌وگو با صداوسیما اعلام کرد. رادان در محل حمله حاضر شد و وحیدی نیز با بعضی خانواده‌های شهدای این حادثه دیدار کرد. خانواده شهید سلیمانی و دل‌های ملت‌های آزاده به مردم غزه از برکات خون بیمارستان‌های کرمان حاضر شدند.

سیدابراهیم رئیسی، رئیس‌جمهوری آخرین و شاخص‌ترین مقام دولت بود که روز گذشته برای شرکت و سخنرانی در مراسم بزرگداشت شهدای این حادثه تروریستی، به کرمان سفر کرد. او در این سفر، با خانواده شهدای حادثه کرمان و مجروحان این عملیات تروریستی نیز دیدار کرد. ابراهیم رئیسی در بخشی از صحبت‌هایش در این مراسم گفت: «این شهادت‌ها سرمایه‌ای عظیم برای کشور است که مسئولیت و آزمون مسوولان کشور در خدمتگزاری به شما مردم را سنگین‌تر کرده است. امروز بیداری مردم جهان و توجه افکار عمومی و دل‌های ملت‌های آزاده به مردم غزه از برکات خون شهدای مردم مظلوم این منطقه است.»

طی دو روز پس از حمله، اخباری مبنی بر تیراندازی‌های پراکنده در کرمان نیز منتشر شد که مقامات استانی، آن‌ها را تکذیب کردند اما روز گذشته، خبری به نقل از **احمد وحیدی** مبنی بر دستگیری اشخاص مرتبط با تروریست‌های مذکور نیز منتشر شد. به فاصله کمی، **سیدمجید میراحمدی**، معاون امنیتی-سیاسی وزیر کشور به‌طور رسمی اعلام کرد، اشخاص مرتبط با این عملیات، در ۵ استان و ۵ شهر توسط دستگاه‌های امنیتی بازداشت شدند. چهره‌های نظامی نیز در پی این حادثه به‌ظاهر نظر برداختند. با توجه به اینکه وعده «پاسخ سخت» پس

گروه‌خبر: چهارمین سالگرد شهادت سردار سلیمانی، روز حادثه‌ای خون‌بار در کرمان بود. دو انفجار در مسیر شرکت‌کنندگان در مراسم، تعداد زیادی شهید و مجروح بر جای گذاشت. آمار شهدا ابتدا ۳۰۳ نفر اعلام شد اما با بررسی‌های دقیق‌تر، تا زمان تنظیم این گزارش به ۸۹ نفر رسیده است. این حمله از لحاظ میزان تلفات، یکی از بزرگ‌ترین حملات تروریستی تاریخ پس از انقلاب در ایران است. ابتدا بنا بر عادت معمول، آمریکا و اسرائیل در مظان اتهام طراحی و اجرای این ترور قرار گرفتند اما وزارت خارجه آمریکا با فاصله کمی از حمله، انفجارهای کرمان را هولناک خواند و با بازماندگان این حادثه ابراز همدردی کرد. اسرائیلی‌ها نیز موضعی رسمی در خصوص این حمله نگرفتند. روز پنج‌شنبه گذشته، در نهایت داعش با انتشار بیانیه‌ای مسئولیت این انفجار را بر عهده گرفت. پس از انتشار این بیانیه، متیو میلر، سخنگوی وزارت خارجه آمریکا نیز اعلام کرد: «براساس تمام اطلاعات موجود، برای ما روشن است که این یک حمله تروریستی بوده است. ما گزارش‌هایی را دیده‌ایم که می‌گوید داعش مسئولیتش را برعهده گرفته است. نمی‌توانم از این تریبون ارزیابی رسمی را درباره اینکه مسئولیت بمب‌گذاری با چه کسی است، اعلام کنم، اما این حمله همه نشانه‌های حملات داعش را دارد.» پیش از انتشار این بیانیه، خبرگزاری دولت-ایرنا در گفت‌وگویی با یک منبع آگاه، این دو انفجار را ناشی از عملیات انتحاری دانست. در حالی که پیش از آن، گمانه‌زنی‌ها بر انفجار دو بسته انفجاری متمرکز شده بود اما بیانیه داعش، مهر تأییدی بر انتحاری بودن این عملیات زد و «عمر الموحد» و «سیف‌الله المجاهد» را به عنوان دو عامل انفجار معرفی کرد.

داعش نه، اسرائیل

البته بعضی از رسانه‌های اصول‌گرا، با تمرکز بر بعضی نکات این بیانیه در اینکه آیا داعش عامل این حمله بود یا نه، تشکیک کرده‌اند و همچنان رژیم اسرائیل را عامل این حمله می‌دانند. خبرگزاری اصول‌گرای تسنیم در این خصوص نوشت: «ابتدا اینکه هیچ‌گاه سابقه نداشتند است داعش در بیانیه‌هایش از عبارت «ایران» استفاده کند، بلکه این گروه تکفیری همواره ایران را «بلاد فارس» یا «ولایت خراسان» می‌خواند. دوم اینکه، سابقه نداشته تصویر عامل تروریست عملیات که اتفاقاً در حین عملیات کشته شده به صورت محوشده منتشر شود! نکته سوم اینکه هیچ‌گاه بیانیه پذیرش مسئولیت عملیات‌های داعش با تأخیر ۳۰ ساعته منتشر نمی‌شود، بلکه داعش قبل از هر عملیات حتی تصاویر بیعت و بیانیه پذیرش مسئولیت را آماده و بلافاصله بعد از اجرای عملیات منتشر می‌کند. اساساً روش داعش برای اجرای عملیات ابتدا تهدید، سپس

اطلاعیه وزارت اطلاعات درباره حادثه کرمان

همکار و حمایت‌کننده‌ی تروریست‌ها و نیز جنایتکاران احتمالی دیگر، با همکاری کلیه‌ی واحدهای امنیتی، انتظامی و اطلاعاتی کشور، اقدامات گسترده‌ی اطلاعاتی، فنی و امنیتی سراسری را به اجرا گذاشتند.

از دو تروریست معدوم انتحاری، یک نفر ملیت تاجیکستانی داشته و هویت تروریست دوم هنوز به صورت قطعی احراز نشده است.

با شناسایی عوامل انتقال تروریست‌ها به داخل کشور، اولین عملیات دستگیری عوامل مذکور در غروب روز حادثه انجام شد.

در بامداد روز بعد (پنج‌شنبه ۱۴ دی‌ماه) اقامتگاه مورد استفاده‌ی دو تروریست معدوم در حومه‌ی شهر

شب گذشته وزارت اطلاعات اولین بیانیه در خصوص حادثه تروریستی کرمان را منتشر کرد. در این بیانیه آمده است:

«با تأسّف و اندوهی عمیق از فاجعه‌ی تروریستی اخیر که در سالگرد شهادت سردار بزرگ جهان اسلام، شهید سپهبد قاسم سلیمانی (ره) اتفاق افتاد و با عرض تسلیت شهادت مظلومانه‌ی جمعی از هم‌وطنان به‌خون خفته، به ملت سرفراز ایران، به مردم «سلیمانی‌پور»، کرمان و به‌ویژه به خانواده‌های عزیز داغ‌دیده، و با مسئلت خاضعانه از درگاه احدیت برای شفای عاجل و کامل آسیب‌دیدگان، به استحضار ملت شریف ایران می‌رساند:

در زمان کوتاهی پس از وقوع آن حادثه‌ی جان‌سوز، سربازان گمنام امام زمان (عج) اولین ردهای عوامل تروریست داعشی را کشف و به منظور شناسایی سایر عوامل

۲

۳

۴